

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 144/16

V Luxemburgu 21. decembra 2016

Rozsudok v spojených veciach C-154/15 Francisco
Gutiérrez Naranjo/Cajasur Banco SAU, C-307/15
Ana María Palacios Martínez/Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA
a C-308/15

Tlač a informácie

Banco Popular Español SA/Emilio Irles López a Teresa Torres Andreu

Španielska právna úprava, ktorá časovo obmedzuje účinky neplatnosti podmienok „plancher“ vložených do zmlúv o hypotekárnom úvere v Španielsku, je nezlučiteľná s právom Únie

Takéto obmedzenie robí ochranu spotrebiteľov neúplnou a nedostatočnou, a to nemôže predstavovať primeraný a účinný prostriedok na zabránenie uplatňovaniu nekalých podmienok

Viacerí jednotlivci v Španielsku dali podnet na začatie súdneho konania proti finančným inštitúciám, aby súdy určili, že podmienky „plancher“ vložené do zmlúv o hypotekárnom úvere uzavretých so spotrebiteľmi majú nekalú povahu, a teda nie sú pre spotrebiteľov záväzné. Dotknuté podmienky stanovujú, že aj keby sa znížila úroková sadzba na určité minimum (alebo „plancher“) definovaná v zmluve, spotrebiteľ musí naďalej splácať svoje minimálne úroky, ktoré sa rovnajú tomuto minimu, bez toho, aby sa voči nemu uplatnila nižšia úroková sadzba, než je toto minimum.

Rozsudkom z 9. mája 2013 Tribunal Supremo (Najvyšší súd, Španielsko) kvalifikoval podmienky „plancher“ ako nekalé, pretože spotrebiteľ nebol primerane informovaný o ekonomických a právnych dôsledkoch, ktorými ho tieto podmienky zaťažovali. Tribunal Supremo však rozhodol časovo obmedziť účinky rozhodnutia o určení neplatnosti týchto podmienok tak, že toto rozhodnutie vyvoláva účinky iba do budúcnosti, a to odo dňa vyhlásenia rozsudku.

Spotrebiteľia dotknutí uplatnením týchto podmienok sa domáhajú vrátenia súm, o ktorých sa domnievajú, že boli finančným inštitúciám zaplatené neoprávnene odo dňa uzavretia ich zmlúv o úvere. Juzgado de lo Mercantil n° 1 Granada (Obchodný súd č. 1 Granada, Španielsko) a Audiencia Provincial de Alicante (Provinčný súd Alicante, Španielsko), na ktoré sa títo spotrebiteľia obrátili, sa Súdnemu dvoru pýtajú, či obmedzenie reštitučných účinkov rozhodnutia o určení neplatnosti na deň vyhlásenia rozsudku Tribunal Supremo je zlučiteľné so smernicou o nekalých podmienkach¹ vzhľadom na to, že takéto podmienky nie sú podľa tejto smernice pre spotrebiteľov záväzné.

V rozsudku z dnešného dňa Súdny dvor konštatuje, že právo Únie bráni vnútroštátnej judikatúre, podľa ktorej sa reštitučné účinky súvisiace s určením neplatnosti nekalej podmienky obmedzujú len na sumy, ktoré boli neoprávnene zaplatené po vyhlásení rozhodnutia, ktorým bola určená nekalá povaha podmienky.

Súdny dvor v prvom rade pripomína, že podľa smernice nemôžu byť nekalé podmienky pre spotrebiteľov záväzné podľa vnútroštátneho práva členských štátov, pričom tieto členské štáty majú zabezpečiť primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili uplatňovaniu nekalých podmienok. Súdny dvor vysvetľuje, že vnútroštátny súd musí jednoducho a úplne vylúčiť uplatnenie nekalej podmienky, aby sa na túto podmienku prihládalo tak, ako by nikdy neexistovala a že pre spotrebiteľa tak nie je záväzná. **Určenie nekalej povahy musí viesť spotrebiteľa k navráteniu do situácie, v ktorej by sa nachádzal, ak by uvedená podmienka neexistovala.**

¹ Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 1993, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288).

V dôsledku toho určenie nekalej povahy podmienok „plancher“ musí umožniť vrátenie výhod, ktoré predajca alebo dodávateľ neoprávnene nadobudol na ujmu spotrebiteľa.

Podľa Súdneho dvora Tribunal Supremo mohol rozhodnúť, že jeho rozsudok nemohol v záujme právnej istoty mať vplyv na situácie, o ktorých bolo s konečnou platnosťou rozhodnuté skoršími súdnymi rozhodnutiami. Právo Únie nemôže totiž ukladať vnútroštátnemu súdu povinnosť, aby neuplatnil vnútroštátne procesné pravidlá.

Vzhľadom však na **základnú požiadavku jednotného a všeobecného uplatnenia práva Únie** len samotnému Súdnemu dvoru prislúcha rozhodnúť o časovom obmedzení výkladu, ktorý podá v prípade pravidla Únie. V tomto rámci Súdny dvor spresňuje, že podmienky stanovené podľa vnútroštátneho práva nemôžu narušiť ochranu spotrebiteľov zaručenú smernicou.

Časové obmedzenie účinkov neplatnosti podmienok „plancher“ pritom zbavuje španielskych spotrebiteľov, ktorí uzavreli zmluvu o hypotekárnom úvere pred dňom vyhlásenia rozsudku Tribunal Supremo, práva na vrátenie súm, ktoré boli neoprávnene zaplatené bankovým inštitúciám. Toto **časové obmedzenie má teda za následok neúplnú a nedostatočnú ochranu spotrebiteľov, ktorá nie je primeraným a účinným prostriedkom na to, aby sa zabránilo uplatňovaniu nekalých podmienok, ako to vyžaduje smernica.**

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106